

BESTUURSOPDRACHT

Bestuurlijk opdrachtgever:	Edwin Göbbels
Ambtelijk opdrachtgever/-nemer:	Thomas Meester (AOG) en Marc Dols (AON)
team/afdeling:	Sociaal Domein / Beleid
datum /zaaknr:	Juli 2024 / 1501964
onderwerp:	Bestuursopdracht Richtinggevend Kader Maatschappelijke Voorzieningen

Samenvatting

In de komende jaren groeit en verandert de samenstelling van Hilversum mede onder invloed van (dubbele) vergrijzing en buitenlandse migratie. Vooral het aantal ouderen zal toenemen. Deze ontwikkelingen vragen om passend aanbod van woningen én voorzieningen, waaronder voor het organiseren van zorg en/of ondersteuning in de eigen omgeving. In zowel de Visie Sociaal Domein (Sociale Visie 'Wij zijn Hilversum') als in de Omgevingsvisie is het belang van sterke wijken en buurten benoemd. Daarbij is het noodzakelijk dat er voldoende ruimte is voor maatschappelijke voorzieningen, zoals voorzieningen gericht op gezondheid, zorg en welzijn, onderwijs, kinderopvang, gemeentelijke diensten, ontmoetingsplekken en culturele- en sportvoorzieningen. In sommige wijken en buurten ontstaan er nu al knelpunten, bijvoorbeeld in een tekort aan huisartsen, mede door gebrek aan ruimte. Daarbij zien we dat het voor ontwikkelaars niet vanzelfsprekend is om hier ruimte voor te creëren in de gebiedsontwikkeling. Om deze ruimte beschikbaar te maken is het noodzakelijk om als Hilversum dit actiever te stimuleren, bijvoorbeeld door het toekennen van functies in het Omgevingsplan. Daarbij is het noodzakelijk om beter in beeld te hebben waar deze knelpunten zich richting 2040 mogelijk gaan voordoen en is er behoefte aan een richtinggevend kader Maatschappelijke voorzieningen. Dit kader dient richtinggevende indicaties te geven per maatschappelijke voorziening, passend bij de verwachte demografische groei van Hilversum. Om dit kader op te stellen is er meer inzicht nodig in het huidige aanbod en de verdeling van maatschappelijke voorzieningen over de verschillende wijken en buurten, en de te verwachten behoefte daarin tot 2040.

Het Richtinggevend kader maatschappelijke voorzieningen is een uitwerking in richtinggevende indicaties (in m² per 1000 inwoners) voor maatschappelijke voorzieningen die volgen uit de doelen en ambities van de Omgevingsvisie en de Visie Sociaal Domein, inclusief de onderliggende beleidskaders.

Aanleiding

De bevolkingsprognoses behorende bij de Omgevingsvisie wijzen erop dat Hilversum richting 2040 groeit tot zo'n 97.000 inwoners (2024: 94.000 inwoners). Ook verandert de samenstelling van de bevolking onder invloed van (dubbele) vergrijzing en buitenlandse migratie. Zo stijgt de gemiddelde leeftijd van 42,5 jaar in 2023 naar 55 in 2040 én neemt daarnaast het aandeel ouderen boven de 75 toe. Er komen daardoor in aantallen en naar verhouding meer ouderen, vooral mensen boven de 75. Het aandeel 60+ers gaat van 36% naar 41%, de groep ouderen boven de 75 van 14% naar 20%. Daarnaast zal 83% van de landelijke bevolkingsgroei de komende drie decennia worden veroorzaakt door een positief buitenlands migratiesaldo. Indien deze ontwikkelingen zich ook in Hilversum voortzetten vindt er een verschuiving plaats binnen de behoefte aan woningen én voorzieningen. Het aanbod van beide zal daarop moeten worden afgestemd.

Zowel de Visie Sociaal Domein als de Omgevingsvisie onderschrijven het belang van voldoende passende en toegankelijke maatschappelijke voorzieningen in de eigen wijk of buurt. Tegelijkertijd ervaren

bestaande voorzieningen in wijk of buurten extra druk door ontwikkelingen als het zoveel mogelijk faciliteren van zorg en/of ondersteuning in de wijk (volgend op de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag), de met deze ontwikkelingen samenhangende groei van de bevolking en het aantal huishoudens, de (dubbele) vergrijzing en de ambitie om mensen steeds vaker en langer thuis te laten wonen. Zo is er meer ruimte nodig voor laagdrempelige hulp aan inwoners door buurtteams en zijn er plekken in de wijk nodig voor dagbestedingsactiviteiten. Ook zijn voldoende passende en toegankelijke maatschappelijke voorzieningen in de wijk cruciaal voor het stimuleren van ontmoeting en het meer omkijken naar elkaar.

Momenteel kent Hilversum geen algemeen richtinggevend kader en wordt ad hoc per project en per aanvraag een afweging gemaakt, zonder dat er een analyse en eenduidig afwegingskader aan ten grondslag ligt. Ook bij het verwerven en de verkoop van (maatschappelijk) vastgoed is er geen beleidskader. Het ontbreken van een dergelijk kader beperkt ook de mogelijkheden in het toepassen van het Didam arrest bij de aan- en verkoop van panden. Op basis van dit arrest dienen er weloverwogen gronden te zijn bij het gebruiken van selectiegronden bij de één-op-één verkoop of verhuur van gemeentelijke panden. Een richtinggevend kader kan helpen bij het maken van dergelijke afwegingen over voorzieningen in wijken en buurten en het daarvoor benodigd vastgoed.

In deze bestuursopdracht zijn uitgangspunten opgenomen voor het opstellen van een richtinggevend kader voor maatschappelijke voorzieningen in buurten en wijken. Voor het opstellen van een dergelijk kader is het nodig nader onderzoek uit te voeren naar de huidige voorraad maatschappelijke voorzieningen, de toekomstige behoefte hieraan en in hoeverre de ruimtelijke kaders hier op dit moment voldoende in voorzien. Het uiteindelijke doel is om op basis van deze onderzoeksgegevens een kader vast te stellen waarmee richtinggevende indicaties per maatschappelijke voorziening kunnen worden gegeven. Dit richtinggevend kader dient vervolgens als basis voor het “maatwerk” in het opstellen van de uit de Omgevingsvisie volgende gebiedsagenda’s, alsook voor invulling van de in de planontwikkeling van grootschalige projecten gereserveerde m², zoals het Arenapark/Sportpark en het stationsgebied. Ook zal het kader helpen in de gesprekken met andere partijen over de realisatie van voorzieningen in Hilversum.

Doel

Het toekomstbestendig maken van wijken en buurten doordat er nu en straks voldoende ruimte is voor maatschappelijke voorzieningen die bijdragen aan een sterke Hilversumse gemeenschap.

Resultaat

De bestuursopdracht is gericht op het opstellen van een richtinggevend kader maatschappelijke voorzieningen met richtinggevende indicaties (in m² per 1.000 inwoners) waarmee bij gebiedsontwikkeling keuzes kunnen worden gemaakt in het maken van ruimte voor maatschappelijke voorzieningen. Ook geeft het richtinggevend kader houvast bij het op peil houden van ruimte voor maatschappelijke voorzieningen in iedere buurt, passend bij de behoefte van de buurt. Tevens geeft het kader daarmee duidelijke richtlijnen voor de aan- of verkoop van panden conform het Didam arrest.

Opdracht

- Onderzoek het huidige en in 2040 gewenste aanbod van maatschappelijke voorzieningen;
- Maak een richtinggevend kader Maatschappelijke voorzieningen met richtinggevende kaders (in m² per 1000 inwoners) dat als basis kan dienen voor het “maatwerk” in de gebiedsagenda’s en grootschalige projecten;
- Maak een pas op de plaats bij de verkoop van gemeentelijk vastgoed zodat het richtinggevend kader gebruikt kan worden bij het herzien van het gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie, tenzij het vastgoed daar bij voorbaat niet geschikt voor is.

Scope en afbakening

Het begrip voorzieningen wordt breed toegepast, variërend van fysieke plekken tot sociale diensten. In deze bestuursopdracht wordt voortgebouwd op de definitie van *voorzieningen* uit de Omgevingsvisie:

lets nuttigs waar je gebruik van kunt maken. Het gaat daarbij om de nabijheid van openbare functies op een plek of in een gebouw (bibliotheek, kinderopvang, parkeerplaatsen, nutsvoorzieningen als transformatorhuisjes), activiteiten op zulke plekken (zorg en welzijn) en niet-locatiegebonden diensten (zoals uitkeringen, huishoudelijke hulp). Een voorziening kan een lokale, stedelijke of (boven-)regionale betekenis hebben.

Niet alle voorzieningen die in de Omgevingsvisie worden benoemd zijn maatschappelijke voorzieningen in de definitie van deze opdracht en sommige voorzieningen uit de Omgevingsvisie zijn breder gedefinieerd. Voor de opdracht hanteren we daarom het overzicht van de volgende maatschappelijke voorzieningen:

- Gezondheid, zorg en welzijn (zorg waar men met en zonder verwijzing naartoe kan gaan zoals huisarts, tandarts, fysiotherapeut, apotheek, psycholoog, maatschappelijk werker, wijkverpleegkundige, het ziekenhuis).
- Onderwijs ((speciaal) basisonderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs, middelbaar- en hoger beroepsonderwijs)
- Kinderopvang (Buitenschoolse-, peuter en dagopvang)
- Gemeentelijke diensten (contactpunt voor (minima)regelingen, schulddienstverlening, faciliteiten voor vrijwilligers/mantelzorg, consultatiebureau, bibliotheek)
- Ontmoetingsplekken (buurthuizen, gebedshuizen, jongerencentra)
- Culturele voorzieningen (voorzieningen podiumkunsten, beeldende kunsten, educatie (muziek, beeldend, cursussen t.b.v. ontplooiing en bibliotheekvoorziening)
- Sportvoorzieningen (zalen, velden, zwembaden)

Voorzieningen die geen onderdeel zijn van dit richtinggevend kader omvatten indicaties voor commerciële voorzieningen (horeca, winkels, vrijetijdsvoorzieningen en commerciële dienstverlening), openbare ruimte, groen en buurtinitiatieven. Deze andersoortige voorzieningen kunnen een overeenkomstig karakter hebben met maatschappelijke voorzieningen of bijdragen aan onderliggende maatschappelijke doelen. Bij het opstellen van gebiedsagenda's of vormgeven van gebiedsontwikkeling vindt de afweging plaats of met deze voorzieningen het nut en noodzaak voor maatschappelijke voorzieningen voldoende is opgevangen of dat er aanvullend ruimte nodig is.

Tot slot valt de start van deze bestuursopdracht samen met het verkennende gesprek over een mogelijke samenvoeging van de gemeente Wijdmeren met de gemeente Hilversum. Parallel aan het bestuurlijke traject over het vaststellen van de bestuursopdracht over maatschappelijke voorzieningen wordt over de mogelijke samenvoeging door de raad een principebesluit genomen over het maken van een herindelingsontwerp. De opzet voor het onderzoek naar Maatschappelijke voorzieningen houdt ruimte om aan te sluiten bij een eventueel onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen binnen de gemeente Wijdmeren. Mocht dit proces van een samenvoeging doorgang vinden dan kan de in deze bestuursopdracht voorgestelde aanpak worden gebruikt als basis voor een aanvulling rondom indicaties van maatschappelijke voorzieningen voor dorpen.

Fase 1: Onderzoek van omvang en behoefte maatschappelijke voorzieningen in 2040

Wat er in 2040 in Hilversum aan (boven-)regionale / stedelijke maatschappelijke voorzieningen en wijkvoorzieningen nodig is, is afhankelijk van het bestaande voorzieningenaanbod, de huidige en toekomstige demografische opbouw in heel Hilversum en per wijk, en de behoeftes daarbij van inwoners naar hulp en ondersteuning (informeel en formeel) in de eigen buurt of wijk (ook wel bekend als de sociale basis). Middels deze bestuursopdracht wordt gestart met onderzoek dat begin 2025 dient te leiden tot input voor het opstellen van een Richtinggevend kader in Q2/Q32025. In het onderzoek dient

in beeld gebracht te worden wat er al *is* aan voorzieningen, in hoeverre dat qua omvang (kwantiteit) *op dit moment* voldoet en wat er nodig *zal zijn* in 2040. Deze resultaten dienen tevens te worden gevisualiseerd op de kaart (bruikbaar via Kaartviewer/Open Hilversum). De resultaten uit dit onderzoek dienen als basis voor het referentiekader maatschappelijke voorzieningen en het 'maatwerk' in de gebiedsagenda's, bij gebiedsontwikkeling of bij individuele initiatieven en projecten. Het onderzoek dient ten minste antwoord te geven op:

1. Welke maatschappelijke voorzieningen zijn er al in Hilversum, hoe is de verdeling uitgesplitst over de wijken en buurten, en welke uitbreidingsruimte is er binnen de huidige planologische kaders (wat heeft nu (nog of ook) een maatschappelijke functie en wat is de huidige functie)? Onderscheid daarbij het minimale aanbod (met uitsluitend functie maatschappelijk) en maximale aanbod (met zowel maatschappelijk als gecombineerde functies).
2. Welke demografische ontwikkeling verwachten we voor heel Hilversum en per wijk? Welke verschillen zijn er in de ontwikkeling van specifieke bevolkingsgroepen?
3. Welke ontwikkelingen in de maatschappij (verandering van zorgaanbod, financiering kinderopvang etc.) verwachten we die van invloed zijn op de vraag naar maatschappelijke voorzieningen? Hoe werkt dit concreet door in de behoefte naar maatschappelijke voorzieningen in Hilversum?
4. Wat is er in 2040 nodig aan maatschappelijke voorzieningen in Hilversum, uitgesplitst naar het niveau van de wijk of buurt voor zowel bestaande als nieuwbouwonwikkelingen (gespecificeerd naar m² per 1000 inwoners per type maatschappelijke voorzieningen)? Onderscheid daarbij de volgende scenario's tot 2040 en betrek daarin de rol van Hilversum als centrumgemeente:
 - Groei tot 97.000 inwoners met behoud van het huidige niveau zorgaanbod en samenstelling bevolkingsgroepen;
 - Groei tot 97.000 inwoners met verandering in zorgaanbod passend bij de veranderde samenstelling bevolkingsgroepen;
 - Groei naar meer dan 100.000 inwoners met behoud van het huidige niveau zorgaanbod en samenstelling bevolkingsgroepen;
 - Groei naar meer dan 100.000 inwoners met verandering in zorgaanbod passend bij de veranderde samenstelling bevolkingsgroepen.
5. Welke behoeften zijn er al bij externe partners in Hilversum rondom huisvesting tot 2040? Welk deel hiervan kan binnen de bestaande voorzieningen worden opgelost?
6. Welke maatschappelijke voorzieningen dienen nog te worden gerealiseerd binnen de verschillende wijken in Hilversum? Onderscheid daarbij een minimale en optimale realisatie.
7. In hoeverre zijn de nog te realiseren maatschappelijke voorzieningen in te passen binnen de bestaande ruimte of kan in de behoeften worden voorzien door slimme combinaties en/of samenwerkingen met andere partijen, bijvoorbeeld aansluitend bij demografische ontwikkelingen?

Fase 2: Opstellen richtinggevend kader

Op basis van de onderzoeksgegevens wordt in 2025 toegewerkt naar een Richtinggevend Kader voor Maatschappelijke Voorzieningen. Het kader vormt daarmee de input voor het gemeentebrede gesprek over het gebruik van ruimte als onderdeel van het programma gebiedsgericht werken dat volgt uit de Omgevingsvisie. Het kader hoeft niet bij nul te beginnen maar bouwt voort op de kaders die in diezelfde en andere visies zijn vastgesteld, waaronder ook de visie Sociaal Domein. Daaruit volgt dat wanneer we in Hilversum spreken over maatschappelijke voorzieningen deze voor zover mogelijk aansluiten bij de volgende kenmerken:

- Nabij: in spreiding en dekking van voorzieningen over de wijken en de bereikbaarheid ervan, passend bij het type voorziening en de lokale dynamiek van de samenleving;
- Uitnodigend: laagdrempelig van karakter en gericht op ontmoeting in de wijk en omkijken naar elkaar (bijvoorbeeld middels buurthuizen en/of huiskamers in de wijken);
- Toegankelijk: zowel fysieke toegankelijkheid als in de diversiteit van de doelgroepen;

- Aanpasbaar: door clustering van voorzieningen en flexibiliteit voor de veranderende demografie;
- Passend: bij lokale, stedelijke en (boven-)regionale behoeftes bij voorzieningen, inclusief behoeftes van inwoners;
- Duurzaam: aansluitend bij beleid over natuurinclusiviteit en klimaatadaptie.

Het richtinggevend kader dient op basis van de onderzoeksgegevens ten minste antwoord te geven op:

1. In hoeverre zijn de hiervoor geformuleerde uitgangspunten voor maatschappelijke voorzieningen volledig?
 - a. Welke definities hanteren we bij de uitgangspunten en hoe meten we deze?
 - b. Welke prioritering is aan te brengen bij de diverse uitgangspunten in het beoordelen en/of realiseren van maatschappelijke voorzieningen?
2. Welk(e) niveau(s) richtinggevende indicaties voor de verschillende type maatschappelijke voorzieningen hanteren we in de uitwerking van de gebiedsagenda's of bij gebiedsontwikkeling en individuele initiatieven en projecten?
3. Welke rol heeft de gemeente in de totstandkoming van de verschillende type maatschappelijke voorzieningen? Betrek daarbij tenminste de volgende aspecten:
 - a. Welke voorzieningen dient de gemeente actief te stimuleren en waar is een faciliterende rol gewenst? Betrek daarbij ook de benodigde aanpassingen binnen de planologische kaders en een evenredige verdeling van maatschappelijke voorzieningen voor kwetsbare doelgroepen over heel Hilversum.
 - b. In hoeverre kunnen andere partijen dan de gemeente voorzien in de realisatie van de benodigde maatschappelijke voorzieningen en wie zijn dit?
 - c. In hoeverre dient de gemeente zelf actief maatschappelijk vastgoed te verwerven danwel af te stoten om te voldoen aan de behoeften in 2040?
 - d. Welke kosten zijn daarmee gemoeid?
4. Hoe verhoudt het kader zich tot ander kaderstellend beleid? Betrek daarbij ten minste: nota Grond- en Vastgoedbeleid, Integraal Huisvestingsplan, Hilversumse Educatieve Agenda, Beleidsagenda Wmo-Samenleving, Beleidsagenda Jeugd, Cultuurvisie, Sport- en Beweegnota, Visie Openbare Ruimte, Programma Groen, Routekaart Religieus Erfgoed en de Economische Visie.
 - a. Welke gevolgen hebben de uitgangspunten uit dit beleid voor de maatschappelijke voorzieningen?
 - b. Op welke wijze wordt ruimte voor Maatschappelijke voorzieningen geprioriteerd ten opzichte van ruimtevragen uit ander kaderstellend beleid?
 - c. Wat is er aanvullend op het richtinggevend kader nog nodig om de voorzieningen optimaal en volgens deze uitgangspunten te gebruiken?

De antwoorden op vragen 1 tot en met 3 vormen daarbij de basis voor een gemeentebreed gesprek over de verdeling van ruimte in Hilversum als onderdeel van het programma gebiedsgerichtwerken uit de Omgevingsvisie. De opbrengst uit dit gesprek vormt (een deel van) het antwoord op vraag 4.

Fase 3: Evaluatie huidig aanbod maatschappelijke voorzieningen

Na het opstellen van het richtinggevend kader voor maatschappelijke voorzieningen dient te worden getoetst in hoeverre de huidige voorzieningen voldoen aan de in het richtinggevende kader opgenomen uitgangspunten. Een planning en verdere uitwerking voor deze fase volgt na afronding van fase 2. In de evaluatie dient ten minste aandacht te zijn voor:

1. In hoeverre voldoet het huidige aanbod maatschappelijke voorzieningen aan de kaders uit het Richtinggevend kader?
2. Welke maatschappelijke voorzieningen moeten op korte termijn worden gerealiseerd?
3. In hoeverre dient het referentiekader maatschappelijke voorzieningen te worden aangepast op basis van vooruitschrijdend inzicht?

4. Wat zijn overige vervolgstappen die ondernomen worden?

Inzichten uit fase 3 kunnen aanleiding zijn om het referentiekader maatschappelijke voorzieningen verder aan te scherpen.

Kaders en context

Bij het opstellen van het Richtinggevend kader Maatschappelijke Voorzieningen moet rekening gehouden worden met de volgende randvoorwaarden/factoren:

- Omgevingsvisie (en onderliggende uitwerkingen);
- Visie Sociaal Domein (en onderliggende beleidskaders);
- Andere beleidskaders (zoals de nota Grond- en Vastgoedbeleid, Integraal Huisvestingsplan, Hilversumse Educatieve Agenda, Beleidsagenda Wmo-Samenleving, Beleidsagenda Jeugd, Cultuurbeleid Momentum, Sport- en Beweegnota, Visie/Handboek Openbare Ruimte, Programma Groen, Routekaart Religieus Erfgoed en de Economische Visie);
- Beleidscapaciteit is beperkt;
- Zomerreces in schrijfperiode;
- Financiën: de financiële consequenties nemen we mee in de begroting 2024.

Actoren

Intern:

Driehoek/kerngroep (Indien niet eerder noodzakelijk komt de driehoek eens per 6 weken samen om de voortgang te bespreken en bijsturing af te stemmen)

- Bestuurlijk opdrachtgever: Edwin Göbbels
- Ambtelijk opdrachtgever: Thomas Meester
- Ambtelijk opdrachtnemer: Marc Dols (circa 100u in begeleiding en uitwerking, exclusief deelname aan en voorbereiding voor schakel- en klankbordgroepen)

Schakelgroep (incl. AOG/AON):

- Onderzoeksbureau
- Afdelingsmanagers Sociaal Domein en Leefomgeving
- Leefomgeving: Planologen
- Sociaal Domein: beleidsregisseur WMO
- Dataregisseur

Interne klankbordgroep (incl. schakelgroep):

- (Beleids)adviseur/-regisseur Wmo, Jeugd, Onderwijs, Onderwijshuisvesting, Sport, Cultuur, Groen, Vastgoed, Gezondheid
- Strateeg Sociaal Domein en Leefomgeving
- Portefeuillehouders
- Adviesraad sociaal domein
- Gemeenteraad

Extern:

- Maatschappelijke partners (zorgaanbieders, Versa, culturele organisaties, sportverenigingen, kinderdagverblijf- en schoolbesturen, RHOGO, GGD, Buurtsportcoaches, KNMT, LHV, etc.)
- Samenwerkingsverbanden (Regio Gooi- & Vechtstreek, etc.)

Om afstemming tussen opdrachtnemer (intern en indien van toepassing extern) en betrokken actoren te stroomlijnen zal voor zowel fase 1 als 2 een schakel- en klankbordgroep worden ingericht. Daarbij ligt in fase 1 de nadruk op de begeleiding van het externe onderzoeksbureau door de kern- en schakelgroep. In het opstellen van het Richtinggevend kader in fase 2 zal de klankbordgroep meer worden betrokken. De kerngroep is verantwoordelijk voor het eindresultaat. De schakelgroep ondersteunt de kerngroep in de

primaire inhoudelijke keuzes en de klankbordgroep draagt bij aan het verzamelen van relevante data in fase 1 en adviseert de schakelgroep vanuit de eigen discipline over de te maken keuzes voor het richtinggevend kader. De externe actoren hebben een adviserende rol richting het onderzoeksbureau en de schakelgroep, en worden bijtijds geïnformeerd over de voortgang van het richtinggevend kader.

Datum*	Activiteit	Interne inzet (uren-indicatie per deelnemer**)
Juli 2024	Uitzetten onderzoeksopdracht	Kerngroep (4u)
Juli/Augustus 2024	Startbijeenkomst onderzoeksbureau (vaststellen onderzoeksopdracht)	Schakelgroep (8u)
September 2024	Deskresearch + gesprekken met in-/externen	Klankbordgroep (5u)
Oktober/november 2024	Uitwerken 1 ^e concept onderzoeksrapport fase 1	Schakelgroep (40u)
December 2024	Tussentijdse afstemming	Klankbordgroep (8u)
Januari 2025	Bespreken aangepast concept onderzoeksrapport	Schakelgroep (10u)
Februari 2025	Bestuurlijk traject: opleveren onderzoeksresultaten fase 1	Kerngroep (8u)
Februari 2025	Startbijeenkomst Richtinggevend kader	Klankbordgroep (3u)
Maart 2025	Uitwerking richtinggevend kader	Schakelgroep (40u)
April 2025	Concept Richtinggevend kader	Klankbordgroep (8u)
Mei 2025	Bespreken aangepast concept Richtinggevend kader	Klankbordgroep (3u)
Juni/september 2025	Bestuurlijk traject: Opleveren richtinggevend kader fase 2	Kerngroep (16u)
Najaar 2025 e.v.	Gemeentebreed gesprek i.r.t. programma gebiedsgerichtwerken + fase 3 toepassen richtinggevend kader	N.t.b.

*Precieze data worden nader afgestemd op beschikbaarheid onderzoeksbureau

**uren-inzet voor schakelgroepleden ligt hoger bij activiteiten van de klankbordgroep

Formatie/ middelen

Het opstellen van het Richtinggevend kader doet de gemeente Hilversum zelf. Wel wordt er ondersteuning gevraagd aan een extern bureau voor opmaak van het kader (het document). Voordat het kader kan worden opgesteld is aanvullend onderzoek nodig. Hiervoor wordt een extern onderzoeksbureau ingeschakeld. Vanuit de Brede SPUK zijn in 2024 €49.000 aan middelen gereserveerd voor onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen in de wijk. Deze middelen kunnen worden ingezet ter ondersteuning van het onderzoek. Mogelijke (extra) kosten gerelateerd aan het opstellen en uitvoering van het kader zijn nog niet in de begroting verwerkt. Indien nodig zal t.z.t. een apart begrotingsvoorstel worden ingediend.

Referentiedocumenten

Het opstellen van een richtinggevend kader voor maatschappelijke voorzieningen is niet nieuw. Ook andere gemeenten zijn in de afgelopen jaren aan de slag gegaan met een dergelijk kader. Deze documenten gelden als referentiedocumenten voor het nog op te stellen Hilversumse referentiekader:

- [Amsterdamse referentienormen](#);
- [Haagse richtinggevende normen voor maatschappelijke voorzieningen en groen 2024](#);
- [Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen \(Utrecht\)](#).

Bestuurlijke planning (o.v.b.)

<i>Fase 1: Onderzoek van omvang en behoefte maatschappelijke voorzieningen in 2040</i>	
MT Leefomgeving en Sociaal Domein	December 2024
Eerste keer agenda-overleg en PHO	December 2024
Definitieve versie in het agenda-overleg en PHO	Eind januari 2025
Definitieve versie in het college	Begin februari 2025

<i>Fase 2: Opstellen richtinggevend kader</i>	
Definitieve versie in het college	Medio juni 2025
Commissiebehandeling	Medio juni/juli 2025
Gemeenteraad	Medio juli/september 2025